Theory of Change

De ongelooflijke geschiedenissen van onze voorouders

KOLONIALE- EN MIGRATIE GESCHIEDENIS

BETEKENIS IN HEDEN EN VERLEDEN VOOR AMSTERDAMMERS

Inhoudsopgave

1. De Alliantie..... p. 3
2. Welk maatschappelijk probleem proberen we op te lossen?..... p. 5
3. Onze verandertheorie..... p. 9
4. Doelgroepomschrijving..... p. 10
5. Impact..... p. 13
6. Tabel Theory of Change..... p. 14

1. De alliantie

Onze alliantie bestaat uit vier partijen:

Stichting Zieraad

Door persoonlijke verhalen, geschiedenissen en ervaringen vast te leggen en te delen, hoopt Zieraad kinderen, jongeren & volwassenen in het hart te raken waardoor ze in beweging komen.

Gemeente Amsterdam Stadsarchief

Het geheugen van de stad Amsterdam met 50 kilometer archief en beeldmateriaal.
Van alle personen die in Amsterdam hebben gewoond is wel een spoor terug te vinden in het Stadsarchief.

Hogeschool van Amsterdam UNIVERSITEIT VAN AMSTERDAM

De pedagogische academie voor het basisonderwijs is de benaming van het opleidingsinstituut voor onderwijzend personeel in het basisonderwijs in Nederland. De Universitaire Pabo van Amsterdam is een gezamenlijke opleiding van de UvA en de HvA die gericht is op het basisonderwijs in Amsterdam en andere grote steden.

TROPENMUSEUM

Het Tropenmuseum is een museum over mensen. Het museum vergroot kennis over hoe mensen samen de wereld vormgeven, en stimuleert empathie door menselijke verhalen, ervaringen en perspectieven te delen.

De kracht van onze alliantie

- Multidisciplinair: kennis verschillende vakgebieden die vereist zijn om de impact te maken.
- Door dicht bij de mensen te beginnen zijn veel mensen ontvankelijk voor ons aanbod.
- Bewezen werking om gesprekken over gedeelde geschiedenis binnen families op te starten.
- Grote vraag vanuit de samenleving (scholen, onderwijsorganisatie & culturele organisaties).
- Doelgroep is bereid om een bijdrage te betalen voor onze diensten.
- We staan heel dicht bij onze doelgroep en behoren zelf tot de doelgroep.
- De verschillende activiteiten in combinatie met de doelgroepen werken als een sneeuwbal.
- Dat we toewerken naar verandering van de dominante status quo.

2. Welk maatschappelijk probleem proberen we op te lossen?

Het koloniale optreden is een van de grote misdaden van het Nederlands verleden, daarover is vrijwel iedereen in het publieke (Amsterdamse) debat het eens, zeker sinds de Black Lives Matter-protesten van juni 2020.

> *"In media, politiek en debatcentra wordt volop gediscussieerd over standbeelden, musea en racisme. Boeken en ideeën die tot voor kort een kleine kring Nederlanders bereikten, staan volop in de aandacht. De Canon van Nederland is er al op aangepast, het thema van de jongste Maand van de Geschiedenis is Oost/West. Maar als ze ernaar worden gevraagd zeggen onderzoekers op het gebied van koloniale geschiedenis allemaal hetzelfde: die maatschappelijke dynamiek en interesse vertalen zich nog niet in een identieke dynamiek binnen het wetenschappelijke domein. Er is nu veel meer interesse in de resultaten van onderzoek, maar de beurzen, onderzoeksprojecten en nieuwe vakgroepen schieten nog niet als paddenstoelen uit de grond. "*

Citaat 5.1.2,e *Groene Amsterdammer*, oktober 2020

Wat valt er volgens de gemiddelde Amsterdammer onder de paraplu 'koloniale geschiedenis'? En wat weten Amsterdammers over de rol die Amsterdam en Nederland in haar koloniale geschiedenis gespeeld hebben? Of over de manieren waarop de stad Amsterdam en haar bewoners dit koloniale verleden met zich mee dragen en dit nog altijd onderdeel is van hun (dagelijkse) leven? De meeste Amsterdammers komen bij de woorden 'koloniaal verleden' niet verder dan de trans-Atlantische slavernij, waarbij ze bovendien enkel denken aan slavernij in Suriname en Curaçao.

Amsterdam telt momenteel ruim 827.000 inwoners, waarvan bijna 127.000 inwoners 19 jaar of jonger is. Van de 80.000 kinderen en jongeren in de leeftijdsgroep 10 tot en met 19 jaar stamt een groot deel (60%) af van (koloniale) migranten- en vluchtelingenfamilies die hun wortels elders in de wereld hebben liggen.[1] Daarnaast heeft ten minste één van elke zes 'autochtone' Nederlanders een migratieachtergrond. De komst naar Nederland betekende voor veel voorouders van deze Amsterdamse kinderen en jongeren een keerpunt in het leven. Zij behoorden tot de eerste generatie koloniale- en/of arbeidsmigranten. Hun geschiedenis, en onze gedeelde geschiedenis, hebben onvoldoende aandacht gekregen. Niet van de overheid, niet van musea, en zelfs niet van alle betrokkenen: binnen sommige families werd er over de geschiedenis gezwegen. Opgeteld deden door de opgelopen trauma's, de kille ontvangst in Nederland en/of de relatief onverschillige houding van de Nederlandse samenleving veel Amsterdamse eerste generatie migranten er vooral het zwijgen toe. In veel (migranten)families is zelfs sprake van verdringing van het verleden waardoor binnen veel families en tussen veel generaties veelvuldig wordt gezwegen.[2]

[1] Bron: Statline (2019)
[2] Bron: Riffijnse gastarbeiders waren in feite oorlogsvluchtelingen Asis Aynan, 2020 /Bron: 5.1.2,e l vertelt in haar boek 'Oorlogsvader' over de zoektocht naar haar vader, Op1 23-02-2021l

Ondanks een vernieuwde canon, aangepaste schoolboeken, nieuwe vormen van visualisatie van koloniaal geweld en sleutelboeken over het kolonialisme (zoals *Roofstaat*), worden historische kennis en vaardigheden in het Nederlandse onderwijs over het algemeen aangereikt vanuit een overwegend koloniaal, Nederlands/West-Europees perspectief. Er wordt hard gewerkt om het verhaal over het kolonialisme en de migratiegeschiedenissen van groepen Nederlanders anders te vertellen. Musea worstelen met het vertellen van het juiste (anti)koloniale verhaal en de angst om dit niet goed te doen en/of hierop afgerekend te worden. De grote uitdaging is bovendien hoe dit te doen zonder dat deze verhalen en opvattingen weer grotendeels van westerse makelij zijn.

Zichtbaarheid veelzijdige gekleurde Amsterdamse verhaal

Anno 2021 is er niet langer behoefte aan het zichtbaar maken van de verhalen van degenen die koloniseerden, maar juist aan het zichtbaar maken van de verhalen van degenen die gekoloniseerd werden.[3] Hoe kunnen we bewerkstelligen dat niet langer het eenzijdig-witte/westerse verhaal wordt verteld, maar het veelzijdig-gekleurde Amsterdamse verhaal? En beter nog: hoe kunnen we bereiken dat we de persoonlijke en 'grotere' verhalen van onze gedeelde en verdeelde geschiedenissen met elkaar delen? Dit vraagt om meer dan samen in dezelfde wijk wonen, werken en/of naar dezelfde school gaan. Uit onderzoek blijkt dat alledaags oppervlakkig contact tussen diverse groepen wel een gevoel van comfort sorteert, maar dat betekenisvolle interacties doorgaans om gelijkwaardigheid en wederzijdse waardering vragen.[4]

Onderwijs, massamedia en musea spelen een belangrijke rol in het opdoen van (gevoelige) geschiedkundige kennis. Musea zijn bij uitstek plaatsen zijn waar een verhaal verteld wordt waar heden en verleden elkaar ontmoeten. [5] Maar helaas zijn via school, studie, film, televisie, boeken, de media en ook via musea veel Amsterdammers vertrouwd geraakt met de grotendeels vanuit een koloniaal perspectief geschreven en voorgespiegelde geschiedenis. Amsterdamse kinderen en jongeren (maar ook volwassenen) hebben vaak weinig kennis van het Amsterdamse koloniale verleden en op welke wijze dit verbonden is met hun eigen familiegeschiedenis.

[3] Bron: Vernieuwend onderzoek naar kolonialisme Een integraal verbonden rijk, 5.1,2,e Groene Amsterdammer, okt 2020
[4] Bron: 5.1,2,e (2013), 5.1,2,e & 5.1,2,e (2014), 5.1,2,e (2008), Bron: *Samenleven in geplande diversiteit*
[5] Bron: Een eigentijds verleden. Alledaagse historische cultuur in Nederland, 1945-2000, 2002

Gebrek aan aandacht voor het koloniale verleden en migratiegeschiedenis in het Amsterdamse basisonderwijs

De Amsterdamse pabo van de HvA en Stichting Zieraad zien dat er nog altijd weinig kennis aanwezig is over het koloniaal verleden en de migratiegeschiedenis in de Amsterdamse onderwijspraktijk. Het koloniale verleden en de migratiegeschiedenis van Amsterdam is nog geen vast onderdeel van de geschiedenislessen binnen de lerarenopleiding. Mede hierdoor krijgt de nieuwe generatie Amsterdamse leerkrachten een onvoldoende breed perspectief op de geschiedenis mee. Naast aandacht voor dit onderwerp in de lerarenopleiding schiet ook de inhoud van de huidige methoden te kort. Zo blijkt uit onderzoek dat er nog onvoldoende informatie over de koloniale geschiedenis in schoolboeken staat. Daarbij wordt er nog veel gebruik gemaakt van stigmatiserende & stereotyperende verhalen in de klas.[6] Docenten die wel in Amsterdam lesgeven over het slavernijverleden zijn van mening dat de standaard materialen te veel zijn ontwikkeld vanuit een 'wit' perspectief en dat meerdere perspectieven nodig zijn.[7] Veel toekomstige (witte) docenten zijn vanwege de eigen leefwereld en het genoten onderwijs vertrouwd geraakt met de vanuit een koloniaal perspectief gedeelde Nederlandse geschiedenis. Bovendien kijken ze naar de geschiedenis vanuit het Nederlandse oogpunt. *(Bron xxx).* Verhalen over mensen 'van kleur' of 'zwarte' mensen in 'reguliere' geschiedenislessen zijn vaak marginaal en mensen 'van kleur' of 'zwarte' mensen herkennen zich minder in de reguliere geschiedenislessen.[8] Het is zorgwekkend dat Amsterdamse kinderen en jongeren met een migratiegeschiedenis nog steeds op school worden geconfronteerd met stigmatiserende en stereotype beelden over zichzelf.

Steeds minder kans op alledaags contact en/of betekenisvolle interacties

Jongeren voelen zich in het middelbaar beroepsonderwijs of hoger onderwijs vaker minder thuis dan op de basisschool en de middelbare school, ook doordat de studenten- en docentenpopulaties binnen de opleiding minder divers zijn. Vooral als we weten dat de mate waarin jongeren met een migratieachtergrond cohesie dan wel conflict ervaren binnen hun meervoudige identiteit, bepalend is voor het gemak waarmee ze met de meervoudigheid omgaan.[9] Maar ook voor Amsterdamse kinderen en jongeren zonder migratieachtergrond is het minstens zo belangrijk om het koloniale verleden en de migratiegeschiedenis van Amsterdam te leren kennen en vertrouwd te raken met de geschiedenis van alle Amsterdammers waar zij mee opgroeien. En zowel via onderwijs, massamedia en musea maar ook door het horen en zien van persoonlijke verhalen, van mede-Amsterdammers met een gedeelde of verdeelde geschiedenis. En die kans wordt steeds kleiner omdat de kansen op contact tussen stadskinderen met een verschillende achtergrond zeker na de basisschool niet erg groot zijn. (Carolien Bouw en Lia Karsten (2006): 72). En zelfs groter worden op het voortgezet onderwijs. Daar zet de segregatie zich onverminderd voort. Tachtig procent van de zogenaamd 'niet-westerse achterstandsleerlingen' zit bijvoorbeeld op een school met alleen leerlingen van dezelfde afkomst'. Bovendien kan via de basisscholen de doelgroep Amsterdamse kinderen (ook die (zichtbaar/onzichtbaar) in een kwetsbare positie verkeren) bereikt worden en kunnen tevens Amsterdamse huishoudens met kinderen (ook die (zichtbaar/onzichtbaar) in een kwetsbare positie verkeren) bereikt worden.

[6] *(Bron:Eindrapport lessen over slavernijverleden in het Amsterdamse onderwijs , Van der Wel, Mack, van Bergen, 2019).*
[7] *(Bron: Eindrapport lessen over slavernijverleden in het Amsterdamse onderwijs , Van der Wel, Mack, van Bergen, 2019)*
[8] Bron: De invloed van educatie over slavernij- en koloniaal verleden uit meerdere perspectieven; 2 Kennisplatform Integratie & Samenleving (2019)
[9] Bron: Geboren en getogen: Kwalitatief onderzoek naar de identiteitsbeleving en gevoelens van binding van jongeren met een migratieachtergrond van de tweede en derde generatie, Kennisplatform Integratie & Samenleving (2019)

De culturele sector en het koloniale perspectief

Veel medewerkers van culturele instellingen zijn vanwege de eigen leefwereld en het genoten onderwijs vertrouwd geraakt met de vanuit een koloniaal perspectief gedeelde Nederlandse geschiedenis.[10]Net als bij de geschiedschrijving over slavernij en kolonialisme is er voortdurend kritiek op de focus en het perspectief van tentoonstellingen over slavernij en kolonialisme.[11] Musea hebben nog moeite met het heroverwegen van hun rol in relatie tot een steeds diversere bevolking, waardoor het moeilijk is om meervoudige interpretaties van ons verleden te benadrukken. [12] Het helpt ook niet dat er zeer weinig diversiteit is bij het hoger museumpersoneel in Nederlandse kunstmusea.[13]

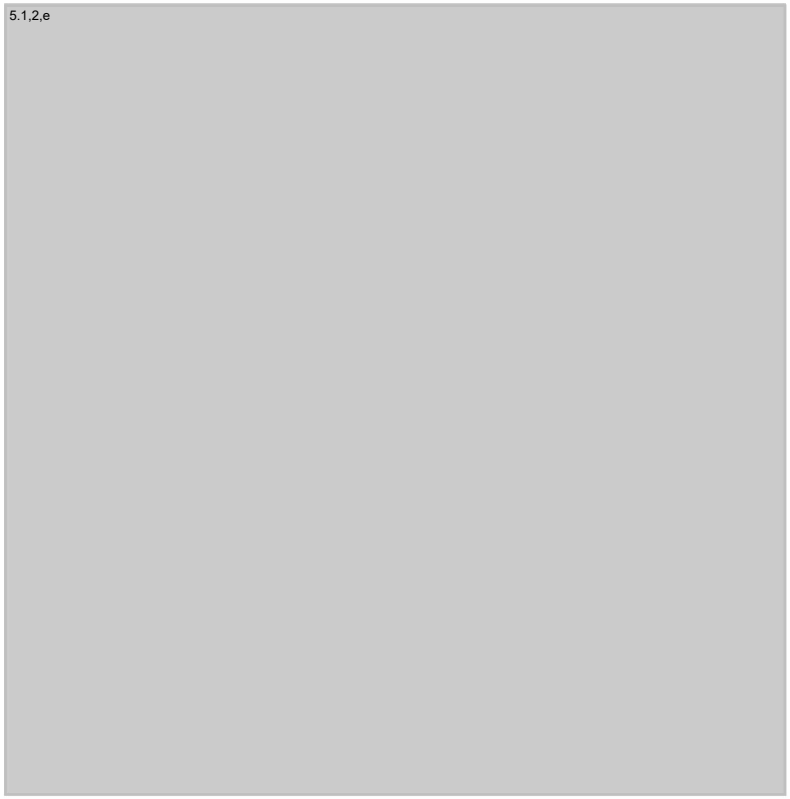

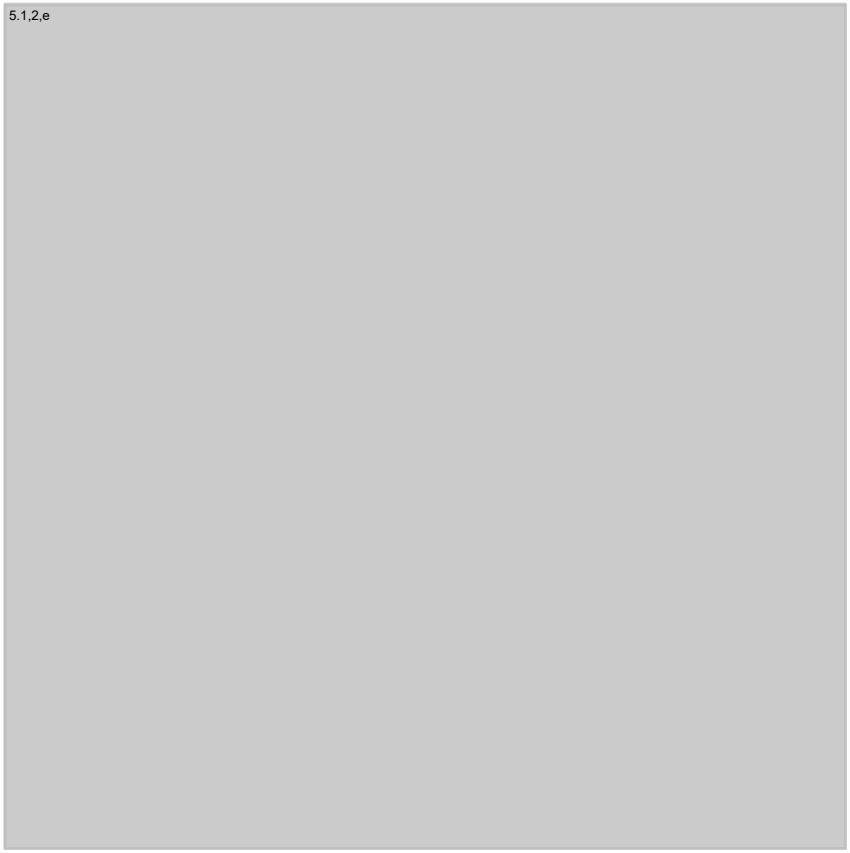

[10] (Bron: NRC, 2020)
[11] (Bron: Slavernij en kolonialisme in museale tentoonstellingen,Modest, In: De slavernij in Oost en West: het Amsterdam onderzoek, 2020)
[12] *(Bron:* Slavernij en kolonialisme in museale tentoonstellingen,Modest, In: De slavernij in Oost en West: het Amsterdam onderzoek, 2020)
[13] Bron: Zeer weinig diversiteit Nederlandse kunstmusea, NRC, 2020.

3. Onze verandertheorie

Aandacht voor en zichtbaarheid van familiegeschiedenissen maakt gesprekken over afkomst en identiteit, gedeelde en verdeelde geschiedenissen en het koloniale verleden makkelijker, en zal leiden tot meer wederzijds begrip.

Het aandacht geven en zichtbaar maken zorgt er voor dat mensen ontvankelijker zijn, en met een meer open houding kennisnemen van deze geschiedenissen, vanuit een meerstemmig perspectief. Dit zorgt ervoor dat mensen een nieuw beeld vormen van deze geschiedenissen, en daarmee anders kijken naar elkaar en zich ook anders zullen gedragen in het alledaags contact, zowel op individueel als collectief niveau.

Enkele quotes ter illustratie van onze verandertheorie:

"*Ik krijg nu vragen waarom de Birmaspoorlijn en de oorlog in Korea niet in de geschiedenislessen voorkomen. Het zit niet in het curriculum, maar komt via de persoonlijke verhalen van de kinderen toch aan bod.*"
Interview met 5.1,2,e adjunct-directeur van de Sint Janschool, Parool 2018

"Eigenlijk ben ik best dankbaar voor de dingen. En ook heel erg dankbaar voor wat mijn opa en oma want als mijn opa niet zou werken in Schiphol en bouwvakker was, was ik niet in Nederland geweest dus daar ben ik heel blij om.
5.1,2,e 11 jaar, deelneemster Ancestors unKnown

"Tijdens Tracing Your Roots heb ik meer geleerd over het (post) koloniale verleden waardoor ik mijn familiegeschiedenis in beter perspectief kan plaatsen en mijn familie meer gerichte vragen kan stellen."
5.1,2,e deelneemster Tracing Your Roots

4. Doelgroepomschrijving

Onze doelgroep:

a. Kinderen in groepen 5 tot en met 8 van 241 Amsterdamse basisscholen
b. Jonge mensen van 19 tot 35 jaar
c. De omgeving waarin kinderen opgroeien, te weten:
   - de informele omgeving, waarbinnen we ons richten op huishoudens met kinderen (111.925 huishoudens met kinderen)
   - de pedagogische basisvoorzieningen, waarbinnen we ons richten op:
     - studenten Pabo Hogeschool van Amsterdam[14] en Universitaire Pabo van Amsterdam, in opleiding tot leerkracht basisonderwijs
     - leerkrachten basisonderwijs van Amsterdamse scholen
     - samenwerkingsverbanden van onderwijs en andere sectoren in de vorm van brede school culturele organisaties zoals musea, archieven en bibliotheken

a. Leerlingen Amsterdamse basisonderwijs groep 5 t/m 8

Leeftijden leerlingen	Aantal
Leerlingen 8 jaar	7735
Leerlingen 9 jaar	7957
Leerlingen 10 jaar	7689
Leerlingen 11 jaar	7382
Leerlingen 12 jaar	1752
Totaal	**32515**

Via de basisscholen kan de doelgroep Amsterdamse kinderen (ook die (zichtbaar/onzichtbaar) in een kwetsbare positie verkeren) bereikt worden en kunnen tevens Amsterdamse huishoudens met kinderen (ook die (zichtbaar/onzichtbaar) in een kwetsbare positie verkeren) bereikt worden. Bovendien is voor kinderen en jongeren tot 15 jaar de school naast de straat en de online wereld een belangrijk domein waar zij vaak leeftijdsgenoten tegenkomen, contacten leggen en waar zij de samenleving en verschillen in normen, waarden en omgangsvormen leren kennen.

[14] Voltijd, deeltijd, zij-instromers in beroep

b. Amsterdammers tussen 19 en 35 jaar

Leeftijdsgroep jongeren	Aantal	Migratieachtergrond Indonesie	Migratieachtergrond Suriname
Jongeren 20 tot 25 jaar	67111	697	4499
Jongeren 25 tot 30 jaar	100.261	1607	5147
Jongeren 30 tot 35 jaar	90.984	2032	5113
Totaal	258356	4336	14759

Kenmerken jongvolwassenen tussen 19 en 25 jaar[15][16]

- De zoektocht naar de eigen identiteit krijgt bewuster invulling naarmate de jongeren ouder zijn
- 60% van de jongeren tot 25 jaar heeft een migratieachtergrond
- Een deel van de jongeren heeft stressvolle gebeurtenissen meegemaakt zelf of in de familie (trauma, migratie)
- Twintigers bereiken mijlpalen in hun levensloop later dan twintigers 10 jaar geleden. Ze gaan later uit huis, volgen langer onderwijs en hebben minder snel een vaste arbeidsrelatie of een koophuis. Ook stijgt de leeftijd waarop zij gaan samenwonen of kinderen krijgen.

Kenmerken jongvolwassenen tussen 26 en 35 jaar

- De zoektocht naar de eigen identiteit krijgt bewuster invulling naarmate de jongeren ouder zijn
- Deel jongeren heeft stressvolle gebeurtenissen meegemaakt, zelf of in de familie (trauma, migratie)
- 50% van de jongeren tussen 25-30 jaar woont thuis
- Vanaf 30 jaar is het merendeel het huis uit
- Een groeiend aantal dertigers is single, kinder- en hypotheekloos[17]

[15] De leefomgeving van twintigers , CBS, (2015)
[16] Bron: Bron: Mijlpalen twintigers schuiven op CBS, (2019)
[17] Bron: Noodgedwongen schuift de generatie dertigers belangrijke keuzes voor zich uit, Trouw (9-2-2019)

Kenmerken (deel) jongeren met migratieachtergrond[18]

- Bij jongeren van de 2e en 3e generatie is sprake van meervoudige bindingen in het dagelijks leven, die samenhangen met hun hybride identiteitsbeleving
- Thuisgevoel heeft een meervoudig karakter

c. Families/gezinnen met kinderen[19]

Huishoudens met kinderen	Aantal huishoudens
Jongste 6-11 jaar, oudste 6 -11 jaar	12610
Jongste 6-11 jaar, oudste 12 – 17 jaar	7943
Jongste 12-17 jaar, oudste 12- 17 jaar	12520
Totaal	**33073**

Kenmerken

- Meerderheid 1 of 2 kinderen
- Leeftijdsverschil tussen kinderen 2-4 jaar
- Beslissingen over producten en diensten worden steeds vaker gezamenlijk genomen
- Leeftijd ouders varieert: oude twintigers en jonge vijftigers
- Hoogopgeleid / laagopgeleid
- Verschillen in inkomen
- Etnische herkomst
- Drukke werkende ouders & ouders die veel thuis zitten

[18] 60% van de jongeren tot 25 jaar heeft een migratieachtergrond n

[19] Elk leefverband van een of meer volwassenen die verantwoordelijkheid dragen voor de opvoeding van een of meer kinderen. Amsterdam telt **114698** huishoudens met kinderen waarvan **33073** huishoudens tot de doelgroep van onze alliantie behoren.

Studenten en docenten Pabo en UPvA

	Aantal
Studenten Voltijd profilering oudere kind	50
Studenten deeltijd (cultuurweek)	100
Studenten UPvA	70
Docenten Pabo/UPvA	10
Totaal	**230**

Medewerkers culturele organisaties

In eerste aanleg richten we ons met de activiteiten van de alliantie op medewerkers van het Stadsarchief en het Tropenmuseum. Zo organiseren we een training voor 20 museumdocenten. En zal er in het kader van o.m. de workshops Familiearchieven de ervaring en kennis van deelnemers van *Tracing Your Roots* gedeeld worden met archiefmedewerkers.

5. Impact

De doelgroepen weten beter waar hun wortels liggen, en weten en voelen hoe hun familiegeschiedenis en de familiegeschiedenissen van mede-Amsterdammers verbonden zijn met het koloniale verleden. Dankzij het uitwisselen van familieverhalen en toegang tot een meerstemmig perspectief op de koloniale geschiedenis, beschikken de doelgroepen over voldoende historische kennis en vaardigheden om het bewustzijn te ontwikkelen dat de koloniale- en migratiegeschiedenis van Nederland effect heeft op – en doorwerkt in – het dagelijks leven van Amsterdammers, en herkennen ze de manieren waarop dit gebeurt.

6. Tabel Theory of Change

OUTCOME	INDICATOREN	GEGEVENS-VERZAMELING	DOELGROEP	ACTIVITEIT	WIE?	OUTPUT	AANNAMES
1. **AMSTERDAMMERS ZIJN TROTS OP HUN AFKOMST EN IDENTITEIT**	**KENNIS** Amsterdammers weten meer over hun familiegeschiedenis. **VAARDIGHEDEN** Amsterdammers weten beter hoe ze kunnen zoeken naar hun familiegeschiedenis.	Nulmeting leerlingen Vragenlijst leerlingen Evaluatie leerkracht Testimonials deelnemers of ouders/verzorger Evaluatie organisator	Leerlingen groep 7/8 PO & en hun families (a) Families (b)	**AMSTERDAMSE FAMILIEVERHA-LEN** a. Ancestors unKnown b. Familieverhalen-pakket	✔ Stadsarchief ✔ Zieraad	✔ 10-12 Ancestors unKnown programma's ✔ Per programma 25-30 leerlingen ✔ Per programma minimaal 25-30 familieleden ✔ 2 Familieverhalen pakketten ✔ Per pakket 60 deelnemers	**A)** Kids need stories (mirrors) that reflect their own experience as well as the experiences of others (windows).[20] **B)** Racial mirrors can help a child feel seen and validated, and also help them to imagine a place for themselves in their community and the world at large.[21] **C)** Kinderen en jongeren die meer weten over zowel het goede als het slechte uit hun verleden zijn beter aangepast, staan veerkrachtiger tegenover uitdagingen, kunnen beter hun eigen pad kiezen, hebben een hoger zelfbeeld en kunnen de effecten van stress beter aanpakken.[22]
		Blogs en vlogs Testimonials Nulmeting en evaluatie vragenlijst	Jongeren 20-35 jaar met wortels in Indië/ Indonesië	**TRACING YOUR ROOTS**	✔ Stadsarchief ✔ Zieraad	✔ 1 fysieke TYR- editie ✔ per editie 25 directe deelnemers & 100 indirecte deelnemers ✔ 1 online TYR- editie	Idem A, B & C

[20] Bron: https://www.weareteachers.com/mirrors-and-windows/
[21] Bron: Mirrors and Windows: Why All Kids Need Racially Diverse Books, 20-02-2020
[22] Bron: The Secret Benefits of Retelling Family Stories Children learn about family history and identity through stories told by older generations

			Volwassenen met wortels in Indië/ Indonesië			✔ per online editie 25 deelnemers	
		Blogs en vlogs Testimonials Nulmeting en evaluatie vragenlijst	Jongeren 20-35 jaar met wortels in Suriname	**TRACING YOUR ROOTS**	✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ 1 pilot TYR Suriname georganiseerd ✔ 25 deelnemers Pilot	Idem A, B & C
		Testimonials Aantal deelnemers	Families	**WORKSHOP FAMILIE-ARCHIEVEN**	✔ Stadsarchief ✔ Zieraad	✔ 4 workshops familiearchieven ✔ Per workshop 15 deelnemers	Idem A & B
OUTCOME	**INDICATOREN**	**GEGEVENS-VERZAMELING**	**DOELGROEP**	**ACTIVITEIT**	**WIE?**	**OUTPUT**	**AANNAMES**
2. AMSTERDAMMERS HEBBEN HISTORISCHE EMPATHIE VOOR HET VERHAAL EN DE GESCHIEDENIS VAN DE EIGEN VOOROUDERS EN VOOR DE GESCHIEDENIS VAN MEDE AMSTERDAMMERS	**EMPATHIE**: Amsterdammers kunnen beter verwoorden waarom (hun) families, voorouders en/of generaties geleefd hebben zoals ze hebben geleefd en de keuzes hebben gemaakt die ze hebben gemaakt. **UITWISSELING:** het ene in de plaats geven van het andere	Nulmeting leerl. Vragenlijst leerl. Evaluatie leerkracht	Leerlingen groep 7/8 PO & (a) Familie van leerlingen (a, c) Kinderen 10-12 jaar (b) Families (c)	**AMSTERDAMSE FAMILIEVERHA-LEN** a. Ancestors unKnown b. Workshop Familie Geheimen Mysterie c. Familieverhalen-pakket	✔ Pabo/UPvA ✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ 10-12 Ancestors unKnown programma's ✔ Per programma 25-30 leerlingen ✔ Per programma minimaal 25-30 familieleden ✔ 6 workshops Familiegeheimen Mysterie ✔ Per workshop 15 kinderen ✔ 2 Familieverhalen pakketten ✔ Per pakket 60 deelnemers	D) De verhalen van mensen (en/of van voorouders) die zelf kolonisatie hebben meegemaakt, vergroten de impact van kennis geven over deze geschiedenissen.[23] E) Door bij het overbrengen van kennis over het koloniaal verleden en slavernijverleden te starten bij de eigen familie wordt voorkomen dat slavernij of kolonisatie wordt beschouwd als een geschiedenis waar je zelf niets mee te maken hebt. [24]

[23] Bron: De invloed van educatie over slavernij- en koloniaal verleden uit meerdere perspectieven; 2 Kennisplatform Integratie & Samenleving (2019)
[24] Bron: De invloed van educatie over slavernij- en koloniaal verleden uit meerdere perspectieven; 2 Kennisplatform Integratie & Samenleving (2019)

		Enquête Evaluatie Pabo docent	Pabo/UPvA studenten (a, b,c) Leerlingen groep 5 t/m 8 (d)	**DE ONGELOOFLIJKE VERHALEN VAN ONZE VOOROUDERS** Drie collegereeksen en stagelessen	✔ Pabo/UPva ✔ Stadsarchief ✔ Zieraad ✔ Tropen-museum	✔ 3 collegereeksen ✔ Collegereeks 1: 50 studenten-deelnemers ✔ Stagelessen: 1150 leerlingen ✔ Collegereeks 2: 100 studenten- deelnemers ✔ Collegereeks 3: 70 studenten-deelnemers	Idem D & E
		Blogs en vlogs Testimonials Nulmeting en evaluatie vragenlijst	Jongeren 20-35 jaar met wortels in Indië /Indonesië Volwassenen met wortels in Indië/ Indonesië	**TRACING YOUR ROOTS** a. Fysieke editie b. Online editie	✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ 1 fysieke TYR editie ✔ Per editie 25 jongeren en 100 familieleden ✔ 1 online TYR editie ✔ Per online editie 25 deelnemers	Idem C & D F) Pas als we ook al die persoonlijke verhalen in beeld hebben, komen we tot een compleet beeld van het verleden.[25]
		Vragenlijstje vooraf Evaluatieformulier na afloop	Leerkrachten voortgezet onderwijs	**DOCENTENDAG KOLONIAAL VERLEDEN**	✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ 2 docentendagen georganiseerd ✔ 70 deelnemers	**Idem F**
		Evaluatie opdrachtgever Testimonials	Museum-medewerkers	**TRAINING "DE ONGELOOFLIJKE VERHALEN VAN ONZE VOOROUDERS"**	✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ Er is een training ontwikkeld en georganiseerd ✔ Er hebben 20 personen deelgenomen	Idem D & F
		Downloads bijhouden	Leerlingen voortgezet en hoger onderwijs	**LUISTERROUTE**	✔ Tropen-museum	✔ Luisterroute ontwikkeld ✔ onbeperkt aantal deelnemers- gratis te doen	Idem F

[25] Bron: Verhalen van slaven. In Leids Universitair Weekblad Mare, 11-4-2019

OUTCOME	INDICATOREN	GEGEVENS-VERZAMELING	DOELGROEP	ACTIVITEIT	WIE?	OUTPUT	AANNAMES
3. AMSTERDAMMERS PLAATSEN HUN EIGEN (FAMILIEGESCHIE-DENIS IN EEN BREDERE HISTORISCHE, (POST)KOLONIALE CONTEXT	**KENNIS** Amsterdammers weten meer over hun (familie)-geschiedenis **EMPATHIE** Amsterdammers kunnen beter verwoorden waarom (hun) families, voorouders en/of generaties geleefd hebben zoals ze hebben geleefd en de keuzes hebben gemaakt die ze hebben gemaakt.	Nulmeting leerl. Vragenlijst leerl. Evaluatie leerkracht	Leerlingen groep 7/8 PO & en hun families (a) Families (b)	**AMSTERDAMSE FAMILIEVERHA-LEN** a. Ancestors Unknown b. Familieverhalen-pakket	✔ Pabo/UPvA ✔ Stadsarchief ✔ Zieraad	✔ 10-12 Ancestors unKnown programma's ✔ Per programma 25-30 deelnemers ✔ 2 Familieverhalen pakketten ✔ Per pakket x deelnemers	Idem C & D
		Nulmeting leerl. Vragenlijst leerl. Evaluatie leerkracht	Pabo/UPvA studenten (a,b, c) Leerlingen groep 5 t/m 8 PO (d)	**DE ONGELOOFLIJKE VERHALEN VAN ONZE VOOROUDERS** Drie collegereeksen en stagelessen	✔ Pabo/UPva ✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ 3 collegereeksen ✔ Collegereeks 1: 50 studenten-deelnemers ✔ 4 rondleidingen "een duik in het archief" ✔ Per rondleiding 15 deelnemers ✔ Stagelessen: 1150 leerlingen ✔ Collegereeks 2: 100 studenten- deelnemers ✔ Collegereeks 3: 70 studenten-deelnemers	Idem D G) Een deel van de toekomstige basisschooldocenten heeft moeite met zich de benodigde basiskennis geschiedenis eigen te maken tijdens de opleiding.[26][27] H) Aandacht voor persoonlijke (familie)verhalen leidt tot interesse en intrinsieke motivatie om meer te willen weten over de geschiedenis.[28]
		Testimonials	Jongeren 20-35 jaar met wortels in Indië/Indonesië	**TRACING YOUR ROOTS**	✔	✔ 1 fysieke TYR editie ✔ Per editie 25 directe deelnemers en 100 indirecte deelnemers ✔ 1 online TYR editie ✔ Per online editie 25 deelnemers	Idem D & E

[26] Bron: Geschiedenis als struikelblok, 5.1,2,e ; Trouw (26-02-2020)
[27] *Eindrapport lessen over slavernijverleden in het Amsterdamse onderwijs ,* 5.1,2,e 5.1,2,e *2019*
[28] Bron: Practice-based evidence based St Janschool en Pabo).

		Testimonials	**Jongeren 20-35 jaar**	**NAMEN-EVENT**	✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ 1 event georganiseerd ✔ 75 deelnemers	Idem E
OUTCOME	**INDICATOREN**	**GEGEVENS-VERZAMELING**	**DOELGROEP**	**ACTIVITEIT**	**WIE?**	**OUTPUT**	**AANNAMES**
4. AMSTERDAMMERS ERVAREN DE VERBINDENDE KRACHT VAN HET LEREN KENNEN VAN ELKAARS AFKOMST EN ELKAARS/ONZE (UNIEKE) GEDEELDE EN/OF VERDEELDE GESCHIEDENIS	**UITWISSELING:** Luisteren naar elkaars verhalen. **VERBINDING:** Amsterdammers voelen zich meer gehoord en gezien in hun eigen geschiedenis		Leerlingen groep 7/8 PO & en hun families Kinderen 10-12 jaar Families	**AMSTERDAMSE FAMILIEVERHA-LEN** a. Ancestors unKnown b. Workshop Familie Geheimen Mysterie c. Familieverhalen-pakket		✔ 10-12 Ancestors unKnown programma's ✔ Per programma 25-30 deelnemers ✔ 6 workshops Familiegeheimen Mysterie ✔ Per workshop 15 deelnemers ✔ 2 Familieverhalen pakketten ✔ Per pakket x deelnemers	I) Voor vertellers betekent het delen van je verhaal een mogelijkheid om eindelijk een luisterend oor te vinden en daarmee alsnog erkenning te krijgen voor hun ervaringen. [29] J) Voor de luisteraar betekent het delen van een persoonlijk verhaal een mogelijkheid om zich met de verteller te identificeren en empathie en begrip te ontwikkelen voor diens verhaal. [30] K) Het zichtbaar maken van een meerstemmig perspectief op koloniale geschiedenis draagt bij aan een proces van erkenning van de geschiedenis en het verdriet en het leed van veel Amsterdammers.
		Testimonials	Jongeren 20-35 jaar Families	**TRACING YOUR ROOTS**	✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ 1 fysieke TYR editie ✔ Per editie 25 directe deelnemers en 100 indirecte deelnemers ✔ 1 online TYR editie ✔ Per online editie 25 deelnemers	Idem A&B L) Vragen van kinderen over hun voorouders en familiegeschiedenis leiden tot intergenerationele gesprekken over en kennis van hun (koloniale) verleden.[31]

[29] (Bron: Lezing Decoloniseren van het archief, 5.1,2,e (2021)
[30] (Bron: Lezing Decoloniseren van het archief, 5.1,2,e ; (2021)
[31] Bron: Practice based evidence 5 Tracing Your Roots edities

		Evaluatie testgroep Reviews	Families met jonge kinderen	**FAMILIE WANDELKAART**	✔ Stadsarchief ✔ Tropen-museum ✔ Zieraad	✔ Pilot wandelkaart koloniale verleden ✔ 5 deelnemende families	Idem A, B en G
		Aantal bezoekers Korte interviews bezoekers Interviews deelnemende k	Leerlingen groep 8 & families Minimaal 2 basisscholen Amsterdamse families	**EXPOSITIE 'ONZE GESCHIEDENIS"**	✔ Stadsarchief ✔ Zieraad ✔ Pabo/UPvA	✔ Een tentoonstelling. ✔ Minimaal 50 deelnemers ✔ 15.000 – 25.000 bezoekers	Idem I, J & K
		Nulmeting leerl. Vragenlijst leerl. Evaluatie leerkracht	Pabo/UPvA studenten (a,b, c) Leerlingen groep 5 t/m 8 PO (d	**DE ONGELOOFLIJKE VERHALEN VAN ONZE VOOROUDERS** Drie collegereeksen en stagelessen	✔ Alliantie	✔ 3 collegereeksen ✔ Collegereeks 1: 50 studenten-deelnemers ✔ Stagelessen: 1150 leerlingen ✔ Collegereeks 2: 100 studenten- deelnemers ✔ Collegereeks 3: 70 studenten-deelnemers	M) Toekomstige leerkrachten moeten kennis en vaardigheden hebben om met leerlingen in dialoog te gaan over de samenhang tussen heden en verleden bij 'gevoelige onderwerpen.[32]
		Aantal bezoekers	Jongeren (19-35 jaar) 45+ Voortgezet Onderwijs en Pabo studenten	**TENTOONSTEL-LING ONZE ERFENIS**	✔ Tropen-museum	✔ Een tentoonstelling ontwikkeld ✔ 25.000 bezoekers	
			Jongeren & volwassenen met wortels in Indië/ Indonesië Culturele org.	**TRACING YOUR ROOTS COMMUNITY**	✔ Zieraad ✔ Stadsarchief	✔ Pilot ✔ 75 Community leden ✔ 5 vragen/opgaves opgepakt door de Community	

[32] Bron: 5.1,2,e (2018). *Burgerschap in het basisonderwijs: Domeinbeschrijving ten behoeve van peilingsonderzoek*. Enschede: SLO.

7. Risico Analyse

RISICO'S	KANS	MAATREGELEN
Uitvoerbaarheid werkzaamheden: 1)Werkzaamheden kunnen niet fysiek worden uitgevoerd. 2)Werkzaamheden lopen vertraging op	1. Pabo: door corona-maatregelen zullen colleges mogelijk online i.p.v. fysiek moeten plaatsvinden. 2. Pabo: mogelijk opnieuw sluiting basisscholen in najaar wegens corona. Zeer kleine kans gezien vaccinatie.	1. De Pabo HvA is inmiddels zeer bedreven in het aanbieden van online onderwijs en zal er indien nodig ook in dit geval een passende en kwalitatief sterke online collegereeks van maken. 2. In het onwaarschijnlijke geval dat de basisscholen in het najaar opnieuw sluiten zullen de studenten de lessen in hun stageklas online moeten uitvoeren. Dit is niet wenselijk maar wel mogelijk.
Individuele organisaties:	Zieraad 1. Kwetsbaar als kleine organisatie als de projectleiders vanwege omstandigheden langdurig uitvallen Stadsarchief/Tropenmuseum/Pabo/UPvA 1. De achterliggende organisatie/toekomstige gebruikers worden onvoldoende betrokken bij het project.	Voorkomen Zieraad 1) Tijd uittrekken om meerdere vrijwillige en freelance medewerkers te betrekken bij dit project. 2) Goede verslaglegging van de verschillende stappen. Voorkomen Stadsarchief/Tropenmuseum/Pabo/UPvA 1. Communicatiemedewerker die namens de Alliantie zowel intern als extern met bepaalde frequentie de organisatie en de doelgroepen informeert en betrekt. 2. Enthousiasmerende presentaties
Samenwerking:	1. Onduidelijke afspraken of onduidelijkheid tav gemaakte afspraken 2. Weinig tot geen evaluatie/zichtbaarheid van elkaars activiteiten 3. Onduidelijkheid over intellectueel eigendom van activiteiten.	Voorkomen 1. Goede afspraken maken in meer uitgebreide samenwerkingsovereenkomst vanaf 1 juni 2021 2. Format maken in Google Doc om elkaar tussentijds goed op de hoogte te houden van elkaars (deel)activiteiten. 3. Goede afspraken maken in meer uitgebreide samenwerkingsovereenkomst vanaf 1 juni 2021
Financieel:	1. De kosten van het project lopen op. 2. Er zijn kosten vergeten. 3. De verwachte inkomsten dalen.	Voorkomen 1. Creatieve oplossingen om dingen goedkoper te doen 2. Inzet om extra middelen te vinden via sponsoren/subsidiegevers/crowdfunding
Maatschappelijke ontwikkelingen:	1. Subsidiegever voegt telkens nieuwe wensen toe.	Reageren 1. Goed blijven communiceren met subsidiegever
Relatie tussen doelen en activiteiten:	1. Activiteit draagt minder bij aan het doel van verwacht.	Reageren 1. Durven aanpassen van activiteit naar activiteit die wel doel bereikt waarbij je out-of-the box denkt